

Lahden ensi- ja turvakoti ry

Toimintakertomus

Lahden ensi- ja turvakotiyhdistyksen toiminta vuonna 2024

LAHDEN
ENSI- JA TURVAKOTI RY

Sisällys

1 Johdanto	2
2 Vauvaperheiden palvelut.....	4
2.1 Ensikoti.....	4
2.2 Vauvaperheohjaus	5
2.3 Vauvaperheryhmä Peukaloinen.....	7
2.4 Pidä kiinni -avopalveluyksikkö Jannika	8
3 Väkivaltatyön palvelut	11
3.1 Turvakoti	11
3.2 Väkivaltatyön avopalvelu	12
3.3 Aggredi Päijät-Häme	14
4 Lapsiperheiden avopalvelut.....	17
4.1 Ero lapsiperheessä työ.....	17
4.2 Mieskaveritoiminta	18
4.3 Kohtaamispaikka Perhetupa	19
4.4 Tunnetta ja turvaa nuorille -toiminta.....	20
5 Kansalaistoiminta ja vaikuttaminen	22
6 Hallinto ja organisaatio	23
7 Rahoitus ja talous	24
8 Lopuksi.....	25
9 Tilastoyhteenveto	26
10 Liitteet.....	27

1 Johdanto

Lahden ensi- ja turvakoti ry tuottaa päijäthämäläisille laadukasta järjestölähtöistä palvelua sekä kehittää niitä ajan haasteet huomioiden. Kansalaisjärjestönä yhdistys tarjoaa foorumin vapaaehtoisuudelle, vertaistuelle ja kokemustoimijoille. Aktiivisena toimijana yhdistys tarjoaa myös Päijät-Hämeen kuntien ja hyvinvointialueen käyttöön oman asiantuntemuksensa. Ensi- ja turvakotien liiton jäsenenä Lahden ensi- ja turvakoti ry on myös mukana valtakunnallisessa vaikuttamisessa ja palvelujen kehittämisessä. Kumppanuuksien ja verkostojensa kautta yhdistys tekee työtä alueellisen hyvinvoinnin ja turvallisuuden rakentamiseksi.

Toimintavuonna 2024 Lahden ensi- ja turvakoti ry toteutti toimintansa tarkoitusta vauvaperhetyön, väkivalta- ja turvallisuustyön sekä lapsiperheiden avopalveluiden työmuodoissa. Yhdistyksen työmuotojen toiminta toteutui suunnitellusti ja edelliseen vuoteen verrattuna niiden asiakasmäärät kasvoivat. Kertomusvuonna STEA-rahoitusta saavien työmuotojen vaikuttavuusketjujen kuvausta ja mittaamista kehitettiin. Lisäksi yhdistyksessä pilotoitiin toiminnan tunnuslukujen seurantaa ja raportointikäytäntöjä. Toiminnan tunnuslukujen kuukausiseuranta otettiin käyttöön kaikissa työmuodoissa vuoden 2025 alussa.

Yhdistyksen tilikausi 2024 oli alijäämäinen. Toiminnan rahoituksen suurimpana haasteena oli se, että hoitopäivämaksutuotot eivät toteutuneet vuonna 2024 suunnitellusti. Muilta osin toiminnan rahoitus toteutui odotusten mukaisesti, eikä STEA-rahoituksen leikkaukset kohdistuneet yhdistyksen työmuotojen toimintaa. Odotettavissa on kuitenkin, että STEAn avustukset tulevat valtakunnallisesti vähenemään vuoden 2026 osalta, mutta niiden kohdistumisesta ei vielä tiedetä. Yhdistyksen toiminnan rahoituksessa tapahtuneiden muutosten takia loppuvuodesta 2023 aloitettu yhdistyksen taloudellisen vakauden kehittäminen jatkuu myös tulevina vuosina.

Yhdistyksen vuoden 2024 syyskokouksessa johtokuntatyön jätti johtokunnan pitkäaikainen puheenjohtaja Ulla Koskinen-Laine. Lämpimät kiitokset hänelle arvokkaasta työstä yhdistyksemme hyväksi. Syyskokous valitsi johtokunnan uudeksi puheenjohtajaksi Merja-Liisa Norjavan. Johtokunta uudisti yhdistyksen hallinto- ja taloussäännön kertomusvuonna.

Johtokunta valitsi kokouksessaan 30.1.2024 talouspäällikkö Terhi Huggin eläköitymisen johdosta uudeksi talous- ja henkilöstöpäälliköksi ekonomi (KTM) Kati Granin, joka aloitti tehtävässään 4.3.2024. Pitkäaikaisia työntekijöitä eläköityi hallinnon lisäksi myös avoväkivaltatyöstä ja ero lapsiperheessä -työstä. Vuoteen 2023 verrattuna yhdistyksen henkilöstömäärä pienentyi noin 2,5 henkilötyövuotta vuoden 2025 alkuun mennessä.

Lahden ensi- ja turvakoti ry:n toimintaympäristön keskeisinä muutoksina voidaan pitää valtionapujen vähenemistä, STEAn rahoituskäytäntöjen tiukentumista ja yleistä julkisen rahoituksen epävarmuutta. Samalla järjestölähtöisten palvelujen tarve ja käyttö on lisääntynyt. Tähän muutokseen pyrimme tulevaisuudessa vastaamaan palveluidemme vaikuttavuuden kehittämisellä sekä toimintaresurssien vahvistamisella.

2 Vauvaperheiden palvelut

Vuonna 2024 tehtiin päätös perustaa vauvatyön kehittämisryhmä, jonka tarkoituksena on vahvistaa vauvatyön eri työmuotojen yhteistyötä ja asiantuntemuksen jakamista. Vauvatyön kehittämisryhmään valittiin edustus kaikista vauvatyön työmuodoista.

Kehittämisryhmän tavoitteeksi sovittiin, että yhtenäistetään vauvaperhetyön toimintatapoja ja lisätään toiminnan yhteisvaikutusta kehittämällä jatkuvasti vauvaperheiden tarpeisiin vastaavia palveluja. Kehittämisryhmä keskittyy erityisesti yhteisten tavoitteiden määrittelyyn, toimintamallien kehittämiseen sekä parhaiden käytäntöjen jakamiseen eri työmuotojen välillä, jotta palvelut saadaan mahdollisimman vaikuttaviksi ja saumattomiksi perheiden arjessa. Vauvatyön kehittämisryhmän käynnistettiin vuoden 2025 alusta.

Toimintasuunnitelman mukaisesti vuoden 2024 aikana on myös lisätty yhteistyötä vauvatyön eri toimintojen välillä. Asiakasperheiden tarpeista lähtöisin ovat työntekijät jalkautuneet eri työmuotoihin ja jakaneet osaamistaan muun muassa päihteidenkäyttöön, uniohjaukseen, erotilanteisiin tai mielen haasteisiin liittyen.

2.1 Ensikoti

Ensikodilla oli vuonna 2024 yhteensä 85 asiakasta 34 perheestä. Ensikotijaksoista 94 % päättyi sovitusti ja vuoden 2024 aikana ensikodilta kotiutuneista 32 vauvasta 30 siirtyi omaan kotiin vanhempansa tai vanhempiensa kanssa. Perheitä Lahden ensikodille tuli 16 paikkakunnalta. Ensikotitoiminnan sisällä pidettiin 96 vanhempien ja vauvojen ryhmää.

Edelliseen vuoteen verrattuna ensikodilla oli runsaammin lyhyitä alle kuukauden mittaisia jaksoja. Ensikodin hoitovuorokausien määrä pieneni 23 %:lla vuodesta 2023 verrattuna.

Ensikotikuntoutus on tarkoitettu perheille, jotka tarvitsevat tiivistä ympärivuorokautista tukea vanhemmuuteen. Asiakasperheiden taustalla voi olla esimerkiksi mielenterveysongelmia, sosiaalisen verkoston puutetta, elämäntilanteisiin liittyviä kriisejä tai uupumusta. Usein vanhemmilla on traumaattisia kokemuksia, jotka vaikuttavat vanhemmuuteen sekä vauvan ja vanhemman väliseen vuorovaikutussuhteeseen. Ongelmat ovat usein kasautuneita ja ylisukupolvisia.

Ensikotityön ytimessä on vauvan hyvä ja turvallinen hoito ja hoiva sekä varhaisen vuorovaikutuksen ja kiintymyssuhteen kehittymisen tukeminen. Vanhempia autetaan ohjeistaen ja mallintaen arkisissa tilanteissa. Ensikodilla tehdään perheiden kanssa yksilö-, ryhmä- ja perhekeskeistä työtä. Työskentelyssä hyödynnetään varhaisen vuorovaikutuksen tukemiseen liittyviä menetelmiä sekä traumatietoista työotetta. Jokaiselle perheelle nimetään ensikotijakson alussa 2 omatyöntekijää, jotka vastaavat asiakasperheen tavoitteiden mukaisesta työskentelystä.

Olemme panostaneet viime vuosina erityisesti tavoitteellisen asiakastyön suunnitelmallisuuteen, työn raamittamiseen yksilölliset tarpeet huomioiden sekä työskentelyn dokumentointiin ja tilastointiin. Vuoden 2024 aikana on asiakkaiden kanssa jäsennetty tavoitteellista työskentelyä. Asiakkaan laativat itselleen maanantain vauvapiirissä viikkotavoitteet, joiden toteutumista he arvioivat perjantaisin. Viikkotavoitteet ovat arkisia, käytännön asioita, joiden toteutumista on helppo seurata. Viikkotavoitteet mukailevat sosiaalityöntekijän kanssa laadittuja suurempia tavoitekokonaisuuksia.

Ensikodilla käy säännöllisesti vapaaehtoisia sylittelemässä vauvoja. Vuoden 2024 aikana ensikodin toimintaan on osallistunut 5 vapaaehtoista. Ensikodin vapaaehtoiset osallistuvat yhdistyksen vapaaehtoisten virkistystoimintaan ja heille järjestetään vuosittain oma tapaaminen vapaaehtoistoiminnan tueksi. Ensikodilla on myös säännöllisesti sosiaali- ja terveydenhuollon opiskelijoita suorittamassa käytännön harjoittelujaksoja.

Toimintavuonna ensikoti teki yhteistyötä Launeen seurakunnan kanssa. Seurakunnan työntekijät vierailivat ensikodilla muutaman kerran vuodessa juhlapäivien yhteydessä. Kesän alussa seurakunnan kanssa yhteistyössä järjestetään ensikodin vanhoille ja nykyisille asiakkaille yhteinen grillijuhla.

Vuoden 2024 aikana ensikodin henkilöstöllä oli pitkiä poissaoloja. Ensikodilla on hyvä sijaisryhmä, josta on saatu tarvittava määrä sijaisia lyhyisiin ja pidempiin sijaisuuksiin. Ensikodin kiinteistössä on viime vuosien aikana tehty remontteja, joista suurimpana vuonna 2024 oli käyttövesiputkiremontti. Ensikodin sisäilmaan liittyen on tehty tutkimuksia, joiden perusteella on parannettu ilmanvaihtoa ja tehty laajempi kiinteistön korjaussuunnitelma.

Ensikodilla on asiakastyöhön motivoitunut ja sitoutunut henkilöstö, joka työskentelee aktiivisesti asiakkaan tavoitteiden mukaisesti. Asiakkailta on ensikotijaksolle tullessa usein monitahoisia haasteita sekä omaan terveydentilaan että vauvan hoitoon liittyen. Ensikodilta tehdään tiivistä yhteistyötä lähettävän tahon sosiaalityöntekijän sekä terveydenhuollon toimijoiden kanssa. Erityisesti vanhempien psyykkisten sairauksien tiimoilta yhteistyö on tiivistä mielenterveyspalvelujen kanssa. Ensikodilla on nimetty yhteyshenkilö neuvolassa oman hyvinvointialueen ulkopuolelta tuleville asiakkaille. Yhteistyö neuvolan kanssa oli toimintavuonna tiivistä ja luontevaa. Usein ensikodin vauvat ohjautuvat jakson aikana fysioterapeutin vastaanotolle. Fysioterapeutti tekee kotikäynnit ensikodille ja vauvaperhetyöntekijä on tarvittaessa mukana käynneillä.

Ensikodin asiakkailta kerätään palautetta Sofia asiakastietojärjestelmän palautelomakkeella jakson päätyttyä. Ensikotijakson aikana asiakkaat vastaavat säännöllisesti kuukausittain Vaikuttavuus esiin -kyselyyn, jonka kautta saadaan tietoa asiakkaan kokemasta hyvinvoinnin muutoksesta. Vuonna 2024 tiivistettiin asiakkaan kokonaistavoitteiden pilkkomista pienempiin osa-alueisiin. Maanantaisin vauvapiirissä vanhemmat luovat itselleen viikkotavoitteita arkisista asioista ja tavoitteiden toteutumista arvioidaan yhdessä perjantaisin. Kullakin asiakasperheellä on yhdessä perheen sosiaalityöntekijän kanssa laaditut päätavoitteet, joita arvioidaan säännöllisesti asiakassuunnitelmanneuvotteluissa.

2.2 Vauvaperheohjaus

Vauvaperheohjauksessa oli toimintavuoden aikana asiakkaita yhteensä 241, yksilö-, pari- ja perhetapaamisissa kohtaamisia 376. Tapaamisilla tuetaan vanhempien jaksamista ja ikätasoista vauvan päivärytmiä. Uniohjausvierailuja eri toimipisteissä 16 kertaa, joissa kohtaamisia yhteensä 695.

Vapaaehtoisdoulatoiminnassa oli toimintavuonna mukana 17 doulaa, joilla oli 20 tukisuhdetta. Doulille järjestettiin kymmenen koulutus- ja tukitapaamista, ja näissä kohtaamisia tuli yhteensä 71.

Vauvaperheohjauksen työntekijä on ollut mukana perhevalmennuksessa vauvojen uniteemalla, ja näissä valmennuksissa on kohdattu 31 henkilöä (8 valmennuskertaa). Vauvaperheohjauksen Baby Blues -työskentelyssä ei ollut yhtään raskaana olevaa asiakasta.

Vauvaperheohjaaja on osallistunut myös Ensi- ja turvakotien liiton (ETKL) valtakunnallisen chat-päivystykseen sovituin vuoroin (18 vuoroa). Chatissa tuetaan vauvaperheiden jaksamista sekä tarjotaan uniohjausta helposti ja matalalla kynnyksellä.

Vauvaperheohjauksen asiakkaina oli vuonna 2024 yhteensä 103 perhettä. Yksilötapaamisten lisäksi työntekijä on käynyt puhumassa vauvan unesta 16 tapahtumassa kuten perhekeskuksissa ja perhekahviloissa. Neuvolan terveydenhoitajille on järjestetty yksi koulutus vauvan uneen liittyen.

Doulia oli toiminnassa mukana 17 ja doulatukisuhteita 20. Doulille järjestettiin 10 tapaamista, joissa doulat saivat koulutusta ja työnohjauksellista tukea doulatoimintaan työntekijältä sekä vertaistukea.

Vauvaperhetyöntekijä oli mukana kahdeksalla perhevalmennuskerralla puhumassa vauvan unesta.

Baby Blues -vauvaperheohjauksen kohderyhmänä ovat vauvaperheet, synnytyksen jälkeen alakuloiset, ahdistuneet tai masentuneet ja uupuneet vanhemmat. Vauvaperheohjaus ennaltaehkäisee vanhempien masennusta tai uupumusta ja oikea-aikaisuus ehkäisee ongelmien syvenemistä. Vauvaperheohjaus toiminta auttaa perheitä löytämään omat voimavaransa ja luomaan toimivia verkostoja tuekseen. Toiminta tukee vanhemman psyykkistä hyvinvointia ja vähentää sekä ehkäisee ahdistuneisuutta ja masennusoireita.

Vanhemman voinnin kohentuessa ja voimavarojen lisääntyessä vanhemmalla on kykyä ylläpitää vauvan kehitystä tukevaa vuorokausirytmää. Vauvan ja vanhemman välinen vuorovaikutus on ikätasoisista ja tukee vauvan kiintymyssuhteen kehittymistä. Vauvaperheohjauksen asiakastyö sisältää yksilö-, pari- sekä perhetyöskentelyä. Toiminta on lyhytkestoista, terapeutista asiakastyötä, neuvontaa ja ohjausta.

Kertomusvuonna työskentelyssä mukana olleet vanhemmat ovat tuoneet esiin muun muassa kykenevänsä paremmin lähtemään kotoa liikkeelle vauvan kanssa, eikä vauvan itku enää ahdistanut yhtä paljon kuin aiemmin. Vanhemmista 66 % arvioi oman hyvinvointinsa parantuneen ja vanhemmat ovat kertoneet synnytyksen jälkeisen masennuksen helpottaneen. Vanhemmat arvioivat myös toiveikkuuden lisääntyneen sekä kertovat iloitsevänsä vauvasta enemmän. Lisäksi vanhemmista 84 % arvioi perheen saaman tuen auttaneen heitä ymmärtämään paremmin lapsen viestejä ja tarpeita, 93 % koki luottamuksen kykyynsä toimia turvallisena vanhempana lisääntyneen.

Vauvaperheohjaaja on tavannut uniohjausperheitä neuvolassa, yhdistyksen toimitiloissa sekä jalkautunut perheiden kohtaamispaikkoihin, vauvakahviloihin ja vauvaperheiden tapahtumiin kertomaan vauvan unen kehittymisestä. Vuonna 2024 uutena neuvolana tuli mukaan Heinolan lastenneuvola, johon työntekijä jalkautui antamaan uniohjausta. Perheille lähetetään uniohjauksen jälkeen kirjallista materiaalia vauvan hyvään uneen ja vuorokausirytmiiin liittyen. Uniohjaus 3-5 kuukauden ikäisten vauvojen vanhemmille on ennaltaehkäisevää toimintaa. Siinä tuetaan vauvan hyvää vuorokausirytmää ja ehkäistään vanhempien uupumista. 6-12 kuukauden ikäisten vauvojen uniohjauksessa vanhemmat saavat ohjausta vauvan vuorokausirytmiiin sekä keinoja tukea vauvan yhtenäisempiä yöunia.

Uniohjauksen asiakkaista 79 % on kokenut saaneensa tukea vauvan unihaasteisiin oikea-aikaisesti. Asiakkaista 54 % arvioi väsymyksensä vähentyneen jonkin verran ja 39 % arvioi väsymyksensä vähentyneen paljon tai erittäin paljon. Asiakkaista 88 % arvioi myös ohjauksen vahvistaneen lapsen päivä- ja unirytmää.

Vapaaehtoisdoulatoiminnan kohderyhmänä ovat erityisen tuen piirissä olevat perheet sekä vauvaa yksinodottavat. Vapaaehtoisdoulatoiminta tasavertaistaa perheiden mahdollisuuksia saada synnytystukihenkilö. Vapaaehtoinen doula tuo turvaa synnytykseen sekä vähentää synnytykseen liittyviä pelkoja. Perheet saavat tukea jo raskausaikana sekä mahdollisimman hyvän ja turvallisen synnytyskokemuksen doulatukihenkilötoiminnan avulla. Vapaaehtoisdoulujen osaaminen kehittyy jatkuvalla koulutuksella sekä työnohjauksellisella tuella.

Vapaaehtoisdoulun saaneista äideistä kaikki kokivat doulun lisänneen turvallisuuden tunnetta synnytystä kohtaan. Äidit ovat avoimissa palautteissa kertoneet kokevansa tärkeäksi tiedon, etteivät ole synnytyksessä yksin. Vapaaehtoisdoula-asiakasperheistä 20 % koki saaneensa doulalta tietoa ja ohjausta tulevaan vauvarkeeseen liittyen erittäin paljon ja kaikki perheet vähintäänkin jonkin verran.

Doulille järjestettiin kertomusvuonna säännöllisesti doulailtoja, joissa jatkokoulutuksen lisäksi käsiteltiin tukisuhteita ja mahdollistettiin doulien keskinäinen vertaistuki. Toimintavuonna doulat ovat kokeneet saaneensa riittävästi jatkokoulutusta ja tukea työntekijöiltä doulana toimimiseen.

Vauvaperheohjaus on alueella tunnettua ja asiakasohjaus yhteistyötahojen kanssa toimivaa. Vauvaperheohjaaja on jalkautunut alueen neuvoloihin, lapsiperheiden kohtaamispaikkoihin, vauvakahviloihin ja vauvaperheiden tapahtumiin. Koulutuksella on vahvistettu doulien osaamista.

Erityisesti uniohjaukselle olisi alueella tarvetta enemmän kuin mihin yhden työntekijän resurssilla voidaan vastata. Asiakkaana on maahanmuuttajia erityisesti doulatoinnassa ja yhteisen kielen puuttuminen tuo haasteita asiakastyöhön ja hankaloittaa palautteiden saamista.

Vauvaperheohjauksen asiakkaille tehdään Vaikuttavuus esiin -kysely ja asiakkaat antavat suullista palautetta tapaamisilla. Sofia-asiakastietojärjestelmästä lähtee kysely uni- ja vauvaperheohjauksen asiakkaille. Webropol-kysely lähetetään uniohjausasiakkaille, neuvolan terveydenhoitajille, doulille, doulatoinnin asiakkaille ja kätilöille. Doulatoinnin asiakailta kysytään palautetta tukisuhteen jälkeen puhelimitse. Doulailloissa käydään läpi doulien kanssa toimintaan liittyvät palautteet.

2.3 Vauvaperheryhmä Peukaloinen

Vauvaperheryhmä Peukaloisen ryhmätoimintaan osallistui vuonna 2024 yhteensä 12 perhettä. Toiminnassa oli mukana kahdesta perheestä myös toinen vanhempi. Toimintavuonna ryhmäpäiviä oli yhteensä 96 kappaletta ja vauvaperheryhmät tekivät yhteensä 17 retkeä tai tutustumiskäyntiä alueen lapsiperheiden palveluihin.

Ennen Peukaloisen ryhmäjaksoa vanhemmat ovat osallistuneet motivointityöhön. Vuonna 2024 kaikki motivointityöhön osallistuneet ovat jatkaneet ryhmätoiminnassa. Ryhmä kokoontuu kolmena päivänä viikossa, 5 tuntia kerrallaan. Ryhmäkauden jälkeen perheitä on tuettu jälkitukityön sekä yhteisten tapaamisten avulla. Vauvaperheryhmässä hyödynnetään yksilö-, ja ryhmätoiminnan ohella vahvasti vertaistukea. Ryhmäpäivissä toistuvat rutiinit vahvistavat vauvaperheen arkea ja ryhmäkeskusteluissa nostetaan esiin vanhemmuuteen ja vauvan kehitykseen liittyviä teemoja.

Peukaloisen työntekijät osallistuivat vauvaperheiden chat-päivystykseen 43 kertaa sekä viiteen lapsiperhetapahtumaan toimintavuoden aikana. Lisäksi vauvaperheryhmän perheet osallistuivat Ensi- ja turvakotien liiton (ETKL) kurssikeskus Sopukan kuntoutusviikolle.

Vuonna 2024 lisättiin asiakkaiden toiveesta yhteisiä tapaamisia vanhojen asiakkaiden kanssa myös jälkitukityön päätyttyä. Lisäksi kertomusvuonna lisättiin toiminnasta tiedottamista yhteistyökumppaneille ja samalla kehitettiin asiakaslähtöistä yhteistyötä.

Toimintavuonna vanhemmat arvioivat motivointityöskentelyn tukeneen päätöstään osallistua ryhmän toimintaan. Lisäksi vanhemmat sitoutuivat ryhmän toimintaan hyvin. Läsnäoloprosentti ryhmäpäivissä oli 84 %. Vanhemmista 88 % arvioi ryhmän toiminnan tukeneen perheen päivärytmin vakiintumista hyvin. Vanhemmista 75 % arvioi myös yksinäisyyden tunteen vähentyneen.

Vauvaperheryhmän toiminta tukee vauvan ja vanhemman välisen varhaisen vuorovaikutuksen kehittymistä. Vuonna 2024 vanhemmista 75 % on arvioinut vuorovaikutuksen oman vauvansa kanssa vahvistuneen hyvin ja 96 % arvioi kokevansa ilon hetkiä lapsensa kanssa. Vanhemmat ovat arvioineet oman toiveikkuutensa tulevaisuuden suhteen kohentuneen sekä turvallisuudentunteensa nousseen. Muutokset kertovat perheen hyvinvoinnissa tapahtuneesta suuresta muutoksesta.

Perheillä on usein talouteen liittyviä haasteita. Vauvaperheryhmässä vanhemmat ovat saaneet opastusta taloudelliseen ja monipuoliseen ruuanvalmistukseen sekä ostovalintoihin. Vanhemmat ovat arvioineet tullessa tarkemmiksi ja vastuullisemmiksi talousasioissa. Lisäksi vanhemmat ovat saaneet ryhmän toiminnasta rohkeutta liikkua kodin ulkopuolella vauvan kanssa. Asiakkaiden toiveesta on toimintavuonna liikuttu yhdessä enemmän ja perheet ovat tutustuvat alueen vauvaperheiden peruspalveluihin ja saaneet rohkeutta liikkumiseen vauvan kanssa.

Ryhmän toimintaan osallistuvien perheiden tilanteet ovat viime vuosina vaikeutuneet ja monimuotoistuneet ja vanhemmat tarvitsevat ryhmäjaksojen aikana entistä enemmän tukea. Ryhmäkauden aikana vanhempia ohjataan mielenterveyspalveluihin ja tuetaan hoitokontaktin aloittamisessa.

Vauvaperheryhmäjaksos alkessa vanhemman kanssa tehdään asiakastyön suunnitelma, johon kirjataan perheen yksilölliset tavoitteet. Tavoitteita tarkastellaan jakson aikana ja jakson päätyttyä tehdään vanhemmuutta vahvistava ja kannustava yhteenveto. Vanhemman kanssa arvioidaan tavoitteiden toteutumista ryhmän aikana. Asiakkaat antavat kirjallista palautetta Sofia-asiakasjärjestelmän palautelomakkeella ja Vaikuttavuus esiin -mittarin kautta. Asiakkailta kysytään tavoitteiden toteutumisesta ryhmän käyttöön laaditulla lomakkeella. Intensiiviviikosta asiakkaat antavat erikseen kirjallisen palautteen. Ryhmässä pidetystä ICDP-ryhmästä kysytään erikseen palautetta.

Ryhmässä on säännölliset kuukausittaiset osallisuuskeskustelut, joiden avulla vahvistetaan vanhempien rohkeutta tuoda esiin omia mielipiteitään ja osallistua ryhmän toiminnan kehittämiseen. Eri paikkakuntien ryhmien työntekijöillä on säännölliset työn kehittämiseen ja arviointiin liittyvät Teams-kokoukset ETKL:n kanssa sekä tapaamiset oman yhdistyksen vauvatyön työntekijöiden kanssa

2.4 Pidä kiinni-avopalveluyksikkö Jannika

Vuonna 2024 Jannikan yhteisökuntoutuksessa oli 22 asiakasta (10 äitiä, 10 lasta ja 2 isää) ja yhteisöviikkojen yhteensä 505 kappaletta. Lisäksi matalan kynnyksen yksilötyössä vuoden aikana kohdattiin 51 eri asiakasta (29 äitiä, 12 isää ja 10 lasta).

Jannikan toiminnan keskeisiä sisältöjä ovat etsivä ja matalan kynnyksen työ eli etma-työ sekä vauvalähtöinen yhteisökuntoutus. Etma-työn tarkoituksena on lisätä tietoa päihdehaitoista vauvan näkökulmasta sekä tarjota tukea matalalla kynnyksellä päihteiden käytön riskissä oleville perheille. Vauvalähtöisessä yhteisökuntoutuksessa tavoitteena on turvata päihteetön ja turvallinen odotus- ja vauvaperhe sekä vahvistaa lapsen ja vanhemman välistä suhdetta perheissä, joissa on tai on ollut haasteita päihteiden kanssa.

Etma-työssä kohdattiin toimintavuonna päihteiden käytön riskissä olevia vauvaa odottavia ja vauvaperheitä yksilötapaamisissa ja puheluissa yhteensä 162 kertaa. Vuoden 2024 aikana järjestettiin kaksi suljettua Voimaa vauvavuoteen -ryhmää, joista toinen toteutettiin yhdessä yhdistyksen Perhetuvan ja toinen Heinolan perhepalveluiden kanssa. Lokakuussa 2024 Jannikassa aloitettiin uutena toimintamuotona avoin ryhmätoiminta, joka sai alkunsa asiakaspalautteiden perusteella. Avointa ryhmätoimintaa järjestettiin kerran viikossa yhteensä 11 kertaa ja se sai hyvän vastaanoton. Lisäksi perheitä kohdattiin myös jalkautumalla toisen toimijoiden tiloihin kuten esimerkiksi perhekerhoihin, kohtaamispaikoille, päihdepalveluihin ja erilaisiin lapsiperheille suunnattuihin tapahtumiin.

Etma-työssä tavoitettiin edelliseen toimintavuoteen verrattuna määrällisesti enemmän asiakkaita ja kohtaamiset lisääntyivät vuonna 2024 yli 50 %:lla. Kohdatuista 82 % oli tyytyväisiä tukeen ja keskustelun aiheet lisäsivät tietoutta päihteiden käytön haitallisuudesta lapselle. Avoimessa ryhmätoiminnassa käyneet kokivat saaneensa tietoa ja tukea arkeensa ja toimintaan osallistuminen lisäsi lasten hyvinvointia.

Vauvalähtöisen yhteisökuntoutuksen yhteisöpäivät toteutuivat kolme kertaa viikossa ja niitä oli yhteensä 144 kappaletta vuoden aikana. Yhteisöpäivät sisälsivät ammatillisesti ohjattuja vertaisryhmiä seuraavasti: 48 krt aikuistenryhmiä, 48 krt tehtäväryhmiä, 52 yhteisökokousta ja 35 kertaa hoivaa ja leiki -ryhmätoimintaa sekä kuusi ICDP-ryhmäkertaa. Lisäksi yhteisöpäivät sisälsivät kuntouttavaa arkea, omaohjaaja keskusteluja ja toiminnallista tekemistä.

Vuonna 2024 yhteisökuntoutuksessa olleista vanhemmista 83 % koki yhteisökuntoutuksen edistäneen toipumista. Vanhemmista 83 % koki myös saaneensa vertaistukea, jonka he kokivat tärkeäksi osaksi kuntoutusta. Lisäksi yhteisössä olleista vanhemmista 72 % koki hyvinvoinnissa positiivisia muutoksia.

Yhteisössä olleista lapsista yhdeksän asui omien vanhempien kanssa. Yksi lapsi oli kiireellisesti sijoitettu ennen asiakkuutta, mutta kävi yhteisössä vanhemman kanssa. Lasten turvallisuus kuntoutuksen aikana toteutui erinomaisesti. Lisäksi lapsen ja vanhemman väliset suhteet ja vuorovaikutuksen laatu parani

kuntoutuksen aikana. Kuntoutuksessa olleiden lasten terveydentila pysyi hyvänä ja kehitys oli normaalin vaihtelun rajoissa.

Kertomusvuonna ammattilaisille järjestettiin yhteensä kahdeksan infotilaisuutta ja yksi koko päivän kestävä koulutustilaisuus, jossa käsiteltiin kohderyhmän erityistarpeisiin liittyviä teemoja. Lisäksi ammattilaisten kanssa tehtiin verkostotyötä useissa verkostoissa. Ammattilaiset kokivat hyötyvänsä koulutuksista ja ne ammattilaiset, joita kohdattiin säännöllisesti, ohjasivat asiakkaita sujuvasti palvelun piiriin. Koulutuspalautteisiin vastanneista 91 % koki saaneensa tietoa päihteiden käytön haitoista lapsen näkökulmasta.

Toimintavuonna Jannika oli aktiivisesti mukana THL:n ETU-hankkeen aluetyöryhmässä. ETU-hanke päättyi vuoden 2024 loppuun mennessä. Jannikan työryhmä kehitti Päihteet puheeksi vanhempien kanssa -kortit, joiden viimeistelyn, visuaalisen ilmeen ja painatuksen toteutti Ensi- ja turvakotien liitto.

Vapaaehtoisia oli määrällisesti enemmän edelliseen vuoteen verrattuna. Vapaaehtoisista yksi teki asiakkaille ruokaa ja kolme toimi lastenhoitajina aikuisten ryhmien aikana. Kokemustoimijat eivät pystyneet sitoutumaan toimintaan suunnitellulla tavalla muuttuneiden elämäntilanteiden vuoksi. Kokemustoimijoiden roolia kuitenkin kehitettiin vuoden 2024 aikana. Kokemustoimijat tapasivat matalan kynnyksen asiakkaita ja avoimen ryhmätoiminnan osalta kehitettiin heidän kykyään toimia vertaisohjaajina.

Vapaaehtoistyön vahvistaminen onnistui hyvin. Vapaaehtoisten tekemät tuntimäärät kasvoivat 56 % edelliseen vuoteen verrattuna. Vaikka kokemustoimijat pystyivät suunniteltua vähemmän olemaan mukana toiminnassa, niin kokemustoimijuutta pystyttiin laadullisesti hyödyntämään aikaisempaa paremmin. Kokemustoimijoiden avulla tuen vastaanottaminen madaltui. Kokemustoimijat toivat toiveikkuutta vertaiselle, rohkaisivat liittymään yhteisöön ja lisäsivät ammattilaisten ymmärrystä toipumisesta.

Toimintavuonna Jannikan tulosten saavuttamista etma-työn osalta edisti parempi työntekijäresurssi edelliseen vuoteen verrattuna ja avoimen ryhmätoiminnan aloittaminen. Lisäksi kokemustoimijoiden ja vertaisohjaajien hyödyntäminen toiminnassa madalsi kynnystä osallistua Jannikan toimintaan. Yhteisökuntoutuksessa tulosten saavuttamista edisti yhteisön selkeät ja turvalliset rakenteet sekä vertaisuuden hyödyntäminen. Asiakkaiden sitoutuneisuus oli hyvää, joka edisti tulosten saavuttamista. Työntekijöiden pysyvyys, ammatillisuus, kehittämismyönteisyys ja hyvä työilmapiiiri vahvistivat onnistumista.

Vaikka edelliseen toimintavuoteen verrattuna asiakasmäärä kasvoi, niin silti yhteisöön olisi mahtunut enemmän asiakkaita. Jannikan asiakasohjauksen haasteena on sosiaali- ja terveysalan työntekijöiden vaihtuvuus ja kiire, joka esti tai hidasti yhteistyötä. Lisäksi työntekijöiden vaihtuvuus ja ammatillinen ikä hankaloittaa Jannikan asiakkaiden hyvää kohtaamista, päihteiden käytön tunnistamista ja puheeksi ottamista. Myös stigma, häpeä ja pelko estää kohderyhmän rehellisyyttä palveluissa, jonka vuoksi palveluun löytäminen estyy tai palveluun ei tulla oikea-aikaisesti.

Jannikan toiminnan laatua ja tuloksellisuutta seurataan erilaisten mittareiden avulla. Vuoden 2024 aikana aloitettiin uusi arviointikäytäntö, jossa asiakas arvioi jakson lopussa Jannikan toimintaa kirjallisesti ja se käydään läpi oman työntekijän kanssa yhteisöjakson päätyttyä. Etma-työssä aloitettiin keräämään Vaikuttavuus esiin ohjauksen ja neuvonnan -kyselyitä yksilöasiakkailta ja kehitettiin toimivia käytäntöjä, jotta jatkossa saadaan enemmän vastauksia kyselyihin. Avoimessa ryhmätoiminnassa luotiin käytäntöjä Vaikuttavuus esiin -ryhmäkyselyn käyttöön ottamiselle ja aloitettiin niiden käyttäminen. Lisäksi kertomusvuonna Jannikalle luotiin toiminnan tunnusluvut ja toimintatavat niiden kuukausiseurannalle.

3 Väkivaltatyön palvelut

Väkivaltatyön palveluilla on yhteinen kehittämisryhmä, jonka tavoitteena on kehittää yhdistyksen väkivaltatyön kokonaisuutta. Kehittämisryhmä aloitti toimintansa vuonna 2024. Väikivaltatyön kehittämisryhmän toiminnan seurauksena Lahden turvakoti ja avoväkivaltatyö vetivät yhdessä vertaisryhmää turvakodissa oleville ja turvakodista lähteneille asiakkaille. Vertaisryhmätoiminta jatkuu nykyään turvakodin omana toimintana. Yhdistyksen koko väkivaltatyön palvelukokonaisuus toteutti syksyllä 2024 kaksi yhteistä väkivaltatyön palvelujen Teams-esittelyä Päijät-Hämeen eri toimijoille. Näihin esittelyihin osallistui laaja joukko kuulijoita ja palveluesittelijä tullaan toteuttamaan myös vuonna 2025.

3.1 Turvakoti

Turvakodissa on vuonna 2024 ollut naisia 86, miehiä 9, lapsia 71 (kolmen asiakkaan sukupuoli tai ikä ei tiedossa). Turvakodissa on ollut toimintavuonna yhteensä 169 asiakasta, mikä on 19 asiakasta edellisvuotta enemmän.

Turvakotipalvelu on turvakodin tarjoamaa välitöntä kriisiapua, ympärivuorokautista turvattua asumista sekä akuuttiin tilanteeseen liittyvää psykososiaalista tukea, neuvontaa ja ohjausta lähisuhdeväkivaltaa kokeneelle tai sen uhan alla elävälle henkilölle. Palvelun tavoitteena on väkivaltakierteen katkaisu, fyysisen sekä psyykkisen lähisuhdeväkivallan ehkäisy sekä asiakkaan psykososiaalisen hyvinvoinnin lisääminen ja asiakkaan ohjaaminen tarvittavien palveluiden piiriin turvakotijakson aikana ja sen jälkeen.

Vuoden 2024 aikana henkilöstössä on ollut paljon muutoksia perhevapaasta sekä vuorotteluvapaasta johtuen. Turvakodissa on kaikesta huolimatta ollut hyvä työn tekemisen meininki ja olemme saaneet erilaisilla sekä pituisilla sijaisuuksilla hoidettua henkilöstön anottuja vapaita.

Turvakodilla vieraili kertomusvuonna säännöllisesti kokemustoimija sekä avoväkivaltatyön ja eroauttamisen työntekijät. Turvakodilla toteutettiin ryhmätoimintaa joka toinen viikko turvakodin omana toimintana sekä lapsille että aikuiselle. Kaikki ryhmäkerrat eivät toteutuneet, joka on johtunut asiakkaiden tilanteesta. Yhdistyksen vapaaehtoisia on käytetty lastenhoitoapuna ja asiakkaiden asiointiapuna. Syksyllä 2024 käynnistettiin vapaaehtoisten lemmikkihoitajien rekrytointi, joka herätti paljon kiinnostusta. Syksyllä vapaaehtoiset haastateltiin ja toiminta käynnistettiin alkuvuodesta 2025.

Lahden turvakodilla jokaisella asiakasperheelle nimetään kaksi omaohjaajaa turvakotiin saapuessa. Omaohjaajien tehtävä on huolehtia kaikkien turvakodissa olevien perheen jäsenten säännöllisistä tapaamisista ja suunnitelmallisesta työskentelystä. Turvakodissa tuetaan vanhempaa lapsen kasvatustehtävässä. Turvakodissa on voitu työskennellä yhdessä koko perheen kanssa ja kaikkien asiakkaiden kanssa erikseen. Pääpainona työskentelyssä on ollut turvallisuuden tunteen lisääminen ja väkivalta kokemuksen käsitteleminen. Ohjaajat ovat yksilötapaamisissa työskennelleet väkivaltaan liittyvien keskusteluiden lisäksi erilaisia menetelmiä hyödyntäen leikkiä, pelaamista, tunnekortteja, maalaamista, piirtämistä ja kirjoittamista. Turvakodin toimitilat soveltuvat yhteisölliseen toimintaan. Lapsille ja nuorille aloitettiin syksyllä 2024 kehittämään turvakotiopas, joka annetaan kaikille lapsille ja nuorille turvakotiin saapuessa.

Vuoden 2024 aikana turvakoti tiivistä yhteistyötä yhdistyksen avoväkivaltatyön kanssa. Aikuisasiakkaat on ohjattu systemaattisesti turvakotijakson jälkeen yhdistyksen väkivaltatyön avopalveluihin. Samoin perheille on tarjottu mahdollisuutta, että lapsi jatkaa turvakodin jälkeen työskentelyä avoväkivaltatyön lapsityöntekijän kanssa.

Turvakodin vastaava sosiaalityöntekijä osallistui alueelliseen väkivaltatyön asiantuntijatyöryhmän työskentelyyn neljä kertaa kertomusvuonna. Vastaava sosiaalityöntekijä osallistui myös säännöllisesti MARAK-työskentelyyn sekä Haastavat erot -konsultaatiotyöryhmän kokoontumisiin kerran kuukaudessa.

Vuoden 2024 aikana uudistettiin Lahden turvakodin omavalvontasuunnitelmaa. Samassa yhteydessä turvakoti otti käyttöönsä uuden poikkeamailmoituskäytännön, jonka avulla muun muassa kehitetään turvakodin riskinarviointia lisää.

Kokonaisuudessaan turvakodin vuosi 2024 on sujunut kaikilta osin hyvin. Toimintavuonna turvakodin asiakastyötä on arvioitu päivittäin raporttien yhteydessä. Asiakkaille on laadittu palvelusuunnitelma ja sen toteutumista on seurattu turvakotijakson ajan. Lisäksi turvakodin vuositilastoa, tietoa käyttöasteesta sekä harjoittelujakson suorittaneiden opiskelijoiden ja yhteistyökumppaneiden palautteita hyödynnetään työn kehittämisessä ja arvioinnissa. Asiakkailta on myös kerätty THL:n asiakaspalaute, jonka avulla olemme voineet arvioida ja kehittää omaa toimintaamme. Saamamme asiakaspalautteen perusteella olemme onnistuneet vuonna 2024 kiitettävin arvosanoin.

3.2 Väkivaltatyön avopalvelu

Väkivaltatyön avopalvelussa tavoitettiin vuoden 2024 aikana aikuisten sekä lasten ja nuorten kanssa tehtävässä työssä yhteensä 309 asiakasta. Lisäksi turvallisuustyötä toteutettiin lähisuhteiden turvallisuuden vahvistamiseksi. Turvallisuustyöhön sisältyi ennaltaehkäisevää väkivaltatyötä, verkostoyhteistyötä, koulutus- ja tiedotustoimintaa sekä vaikuttamistyötä ja kansalaistoimintaa. Toimintavuonna turvallisuustyössä tavoitettiin 732 ammattilaista ja 4 200 maakunnan asukasta.

Aikuisväkivaltatyö muodostui yksilö-, pari- ja perhetapaamisista sekä vertaisryhmätoiminnasta. Vuonna 2024 chatissä päivystettiin noin 20 tuntia per kuukausi. Työn menetelmällinen painopiste oli kahdenkeskisissä tapaamisissa asiakkaan kanssa. Asiakastapaamiset tapahtuivat 1–2 viikon välein joko lähitapaamisena kasvotusten tai etätapaamisena esimerkiksi puhelimen välityksellä. Väkivaltaa kokeneille järjestettiin myös vertaisryhmätoimintaa yhteistyössä turvakodin kanssa. Avoväkivaltatyöhön sisältyi konsultointiapua, asiakasyhteistyötä ja työparina työskentelyä yhdistyksen muiden työmuotojen kanssa sekä myös yhdistyksen ulkopuolisten toimijoiden kuten esimerkiksi Perheasiain neuvottelukeskukseen kanssa.

Toimintavuonna työskentely lapsen ja nuoren kanssa tapahtui mallinnetulla viiden tapaamiskerran prosessina, jonka lisäksi tehtiin vanhemmuustyötä ja toteutettiin nuorten vertaisryhmä. Lapsia, nuoria ja perheitä kohdattiin myös chat-päivestyksissä ja erilaisissa tapahtumissa. Lapsille ja nuorille kohdenettiin tietoa palveluista, tukea tunnettyöhön ja nuoruuden haasteisiin. Lisäksi viestintää toteutettiin somessa turvallisuuteen ja väkivallan vastaiseen työhön liittyen. Koulutukset ja infot toteutettiin ammattilaisille sekä vanhemmille lapsen kaltoinkohteluun ja turvallisuuden vahvistamiseen liittyen.

Aikuisasiakastyön tuloksellisuutta arvioidaan Vaikuttavuus esiin -mittaristolla, havainnoimalla ja keskustelujen kautta. Tuloksellisuuden arvioinnissa seurataan muutoksia asiakkaan kokemassa hyvinvoinnissa, koska hyvinvointi on tunnetusti yksi turvallisuuden perusteista. Kun ihminen voi hyvin, hän ei silloin myöskään yleensä käyttäydy puolisoaan, perheenjäseniään tai muita läheisiään kohtaan väkivaltaisesti. Vuonna 2024 valtaosalla (62 %) asiakkaista onnistuimme edistämään asiakkaan hyvinvointia ja herätellä väkivaltaa kokevaa tai sitä toteuttavaa tunnistamaan ja tunnustamaan väkivallan omaa hyvinvointiaan estävänä tekijänä. Asiakastapaamisissa käytyjen keskustelujen hyötysuhdetta tarkasteltiin jokaisen tapaamisen aikana niin, että se parhaalla mahdollisella tavalla edisti turvallisuuden lisääntymistä asiakkaan lähisuhteissa. Nämä arviointikeskustelut osoittivat työskentelymme vaikuttavuuden siihen, että asiakkaille oli muodostunut kykyjä ja taitoja ratkaista ristiriitoja ilman väkivaltaa. Myös heidän toiveikkuutensa ja uskonsa ajatukseen, että väkivallasta voi selviytyä olivat vahvistuneet työskentelyn myötä.

Vuonna 2024 lasten kanssa tehtävän työn tavoitteisiin päästiin hyvin ja perheiden turvallisuuteen pystyttiin vaikuttamaan oikea-aikaisella ja yksilöllisellä tuella. Yksilötyön kävijämäärä kasvoi yli 50 % edellisvuoteen verrattuna. Suurin osa kävijöistä (noin 70 %) koki oman hyvinvoinnin ja turvallisuutensa parantuneen

merkittävästi. Lasten ja nuorten tunnetaidot sekä tulevaisuuden usko lisääntyivät, kun he saivat tietoa turvallisista ihmissuhteista sekä pääsivät työskentelyn avulla peilaamaan tunteitaan suhteessa kokemuksiinsa. Lisäksi nuorten ryhmätoiminta vakiinnutettiin osaksi väkivaltatyön avopalveluita ja nuoria onnistuttiin tavoittamaan ryhmätoiminnan, chatin ja yksilötyön sekä jalkautuvien kohtaamisten kautta. Vuoden 2024 aikana yhteistyö julkisen sektorin kanssa lisääntyi, jolloin useampi kuin joka toinen asiakas ohjautui lapsityöhön julkisten palvelujen kautta.

Lasten ja nuorten kanssa työskentelyssä oli Vaikuttavuus esiin -mittariston lisäksi käytössä palautekysely, jossa mitataan lapsen turvallisuuden kokemusta, tunnetyöskentelyn vaikutuksia ja osallisuutta sekä tulevaisuudenuskoa. Vanhemmille suunnatussa kyselyssä arvioitiin vanhemman saamaa tietoa väkivallan vaikutuksista sekä turvallisen ja myönteisen vuorovaikutuksen lisääntymistä.

Toimintavuonna 2024 väkivaltatyön avopalvelut edistivät turvallisuutta tapaamalla alueen asukkaita ja ammattilaisia. Tapaamisia järjestettiin erilaisissa tapahtumissa ja koulutuksissa. Niissä keskusteltiin lähisuhdeväkivallan tunnistamisesta ja turvallisuuden parantamisesta. Ennaltaehkäisevää työtä tehtiin yhdessä alueen eri verkostojen kanssa.

Osallistuimme kertomusvuonna useisiin kansalaistapahtumiin, joissa keskustelimme asukkaiden kanssa ja lisäsimme heidän ymmärrystään lähisuhdeväkivallasta. Käytimme monia tiedotuskanavia ja verkostoja, jotta mahdollisimman moni saisi tietoa väkivallan ilmiöstä ja saatavilla olevista palveluista. Alueella laajasti jaettu Martin tarina -blogi syntyi yhteistyössä vapaaehtoisten nuorten kanssa.

Väkivaltatyön avopalveluiden vapaaehtoiset ovat olleet kertomusvuonna mukana kansalaisvaikuttamisessa, tapahtumatoiminnassa, ryhmätoiminnoissa sekä nuorten viestintä- ja vaikuttamistoiminnassa (Nuoret väkivaltaa vastaan -toiminta). Lisäksi avoväkivaltatyön laatukriteerien auditoinnissa oli mukana kaksi kokemustoimijointa ja nuorten Taide ja tunteet -ryhmässä toimi apuohjaajana vapaaehtoinen.

Avoväkivaltatyön tulosten saavuttamista edisti Lahden ensi- ja turvakotiyhdistyksen selkeä rooli ja tunnettavuus alueellamme lähisuhdeväkivaltatyön asiantuntijana sekä auttajana kaikenikäisille lähisuhdeväkivaltaa kokeville ja käyttäville. Toteuttamiemme koulutuksien myötä palvelujärjestelmän eri toimijoiden tietotaito tunnistaa ja kohdata lähisuhdeväkivaltaa ja kaltoinkohtelua oli entisestään lisääntynyt. Ensi- ja turvakotien liiton ETKL-akatemiaan tehdyt kirjoitukset ehkäisevästä työstä ja turvallisuustyöstä lisäsivät ymmärrystä niiden tärkeydestä osana nuorten kanssa toimiville ammattilaisille suunnattua koulutuskokonaisuutta.

Lapsityössä laaja-alainen yhteistyö lapsen verkostojen kanssa sekä laadukkaasti ja prosessinomaisesti toteutettu yksilöllinen väkivaltatyö lasten ja nuorten kanssa edistivät kohderyhmän tavoitettavuutta ja työn vaikuttavuutta. Ammattilaisten kouluttaminen ja heille tiedottaminen väkivaltatyön palveluista sekä lapsityön että aikuistyön osalta auttoi asiakkaiden systemaattista ohjaamista palveluun. Monipuolinen kohtaaminen ja tiedottaminen nuorten elinympäristöissä ja chatissa sekä nuorten vertaisryhmän järjestäminen auttoivat nuorten ohjautumista palveluihin sekä lisäsi laajasti nuorten tietoisuutta turvallisista ihmissuhteista.

Vuonna 2024 Väkivaltatyön avopalveluun ohjautui edelleen selkeästi enemmän väkivallan kokijoita kuin tekijöitä. Tavoitteena olisi saada enemmän väkivallan tekijöitä avun piiriin ja saavuttaa näin nykyistä enemmän kohderyhmää. Tekijöiden saattaminen avun piiriin on ensisijaisen tärkeää, kun tavoitteena on lähisuhdeväkivallan vähentäminen ja lopettaminen. Palveluohjaus korostuu etenkin tekijöiden kohdalla, mutta sen toteuttamiseen liittyy haasteita väkivallan tekijöiden ja väkivallasta epäiltyjen kohdalla. Erityisesti sosiaali- ja terveystalveissa sekä poliisissa tehtyä palveluohjausta tulisi edelleen vahvistaa.

3.3 Aggredi Päijät-Häme

Vuonna 2024 Aggredi Päijät-Hämeen asiakasmäärät ovat kasvaneet ja toiminta on alkuvuosien vaikeuksien jälkeen vakiintunut. Aggredi Päijät-Hämeen tavoitteena on tavoittaa 40 kohderyhmään kuuluvaa henkilöä vuosittain. Yhteensä vuonna 2024 kohderyhmään kuuluvia tavoitettiin 64. Toimintaan kiinnittyneiden eli pidempään kuin neljä kertaa tavattujen asiakkaiden (41 kpl) lisäksi Aggredi Päijät-Hämeessä tilastoitiin myös ne kohderyhmään kuuluvat henkilöt, joita tavattiin joko kerran tai alle neljä kertaa (27 kpl). Tapaamisiksi laskettuja yhteydenpitoja (yksilötapaamiset, videovälitteiset tapaamiset, varatut puhelinajat) oli 326 ja vuoden aikana päättyneiden asiakasprosessien (18 kpl) tapaamismäärän keskiarvo oli 10 tapaamista.

Aggredi Päijät-Häme järjesti syksyllä 2024 Ensikohtaaminen ja tekijän trauma -webinaarin, johon osallistui 256 sosiaali-, mielenterveys- sekä rikosseuraamusalan ammattilaista. Lisäksi Aggredissa tavoitettiin 690 eri yhteistyötahon ammattilaista ja muita toimijoita. Kohtaamiset pitivät sisällään muun muassa toiminnan esittelytilaisuuksia ja alueellisia verkostotapaamisia, kuten Hämeen Yhdyskuntaseuraamustoimiston koordinoimaan Vapauttamisverkoston, Asunnottomien Yön Vapautumis-teemaiseen tapahtuman Sosiaalialan osaamiskeskus Verson kanssa sekä Väkivaltaisen radikalisoitumisen arviointityökalun kehittämistä R2COM (Radicalisation and Violent Extremism Prevention in The Community) EU-projektin kanssa. Aggredi osallistui myös Lahden ensi- ja turvakodin väkivaltatyön infoihin, joihin osallistui yhteensä 152 sosiaali- ja mielenterveysalan ammattilaista.

Aggredin kohderyhmänä ovat 18–49 -vuotiaat kodin ulkopuolisiin väkivaltarikoksiin syyllistyneet, vakavasti väkivallalla oireilevat tai vakavaa väkivaltarikosta suunnittelevat henkilöt. Asiakkaiden tulokulmia voivat olla myös ääriajatteluun liittyvä, uskonnolla tai kulttuurillisesti perusteltu väkivalta, järjestäytyneestä rikollisuudesta irtautuvat sekä heidän lähipiirinsä. Alle 18-vuotiaiden asiakkaiden kanssa työskennellään, mikäli kyseessä on vankeusrangaistus tai vakavaa väkivaltarikosta suunnitteleva asiakas.

Aggredi-menetelmän pääasiallinen vaikuttamismuoto on yksilöllinen asiakastyö. Toiminta mukautuu asiakaslähtöisesti asiakkaan tarpeen ja tulokulman mukaisesti. Keskusteluissa on paikalla kaksi työntekijää ja tapaamiset pyritään mahdollisuuksien mukaan järjestämään viikoittain. Tutkimusten mukaan suurin hyöty saadaan säännöllisillä tapaamisilla riittävän pitkän ajanjakson aikana (vähintään 20 tapaamista). Asiakkaita tavattiin kertomusvuonna Aggredi Päijät-Hämeen toimitiloissa tai asiakkaan turvalliseksi kokemassa paikassa. Lisäksi tapaamisia järjestetään Risen toimipaikoissa Riihimäen ja Mikkelin vankiloissa sekä valtakunnallisesti vankiloihin etäyhteyksin Päijät-Hämeeseen vapautuvien kanssa.

Toimintavuonna asiakastapaamiset Hämeenlinnan ja Vanajan vankiloissa päättyivät Aggredi Kanta-Hämeen aloitettua toimintansa. Yhteistyötä Riihimäen vankilan kanssa tehostettiin ja siellä aloitettiin kuukausittaiset asiakastapaamiset. Aggredi Päijät-Hämeen toimitilojen julkisivuremontin takia Aggredi toimi väistötiloissa vuonna 2024 helmikuusta marraskuun loppuun.

Aggredi-työn ensisijaisena tavoitteena on väkivallan vähentyminen yksilötasolla. Tavoitteen toteutumista seurataan asiakas- ja työntekijäarvioinnin avulla. Arviointiin osallistuneista asiakkaista 88 % kertoi pystyneensä pidättäytymään väkivallan käytöstä työskentelyn aikana. Asiakkaista 77 % arvioi saaneensa nimenomaan Aggredista välineitä väkivallan vähentämiseen.

Työntekijöiden havainnoinnin ja arvion mukaan asiakkaiden sitoutuminen työskentelyyn on ollut hyvää. Kertomusvuonna on useimmilla Aggredin asiakkailla ollut selkeästi havaittavissa positiivista muutosta tunteiden käsittelyssä, itsearvostuksen ja -myötätunnon lisääntymisessä sekä tulevaisuuden toiveikkuuden vahvistumisessa. Asiakkaat ovat myös saaneet Aggredista tukea hakeutua esimerkiksi ADHD-tutkimuksiin tai vertaistuen piiriin. Asiakkaiden väkivaltainen käyttäytyminen ja väkivaltaiset ajatukset ovat työskentelyn edetessä vähentyneet. Vuonna 2024 arviointeja ei saatu tehdyksi niin paljon kuin tavoiteltiin, mihin vaikutti muun muassa se, että noin neljännes asiakkuuksista alkoi loppuvuodesta ja asiakkaita oli paljon vankiloissa,

joissa tapaamisia oli vain kerran kuukaudessa. Tapaamisia ei vuoden loppuun mennessä ollut kaikilla kertynyt riittävästi arviointia varten. Vaikutusta oli myös asiakkaiden ennakoimattomilla vankilasiirroilla.

Työskentelyyn kiinnittymättömiä henkilöitä oli verrattain monta, 27 kappaletta. Näistä noin puolet tavattiin vain kerran. Pääasiallisena syynä tähän oli se, että henkilöt ohjattiin Aggrediin jossain määrin veloitettuna yhteistyötahon toimesta, eikä tarve työskentelyn aloittamiselle ollut lähtöisin henkilöstä itsestään. Vuoden 2024 aikana kiinnitettiin enenevässä määrin huomiota asiakasohjauksen tehostamiseen ja siihen, että ennen henkilön ensimmäistä tapaamista pyrittiin varmistamaan, että he ovat itse kiinnostuneita Aggredi-toiminnasta ja valmiita työskentelyn aloittamiseen.

Yhteistyökumppanikyselyn mukaan yhteistyökumppanit olivat tyytyväisiä asiakasohjauksen sujuvuuteen ja näkivät Aggredin tunnettuna toimijana verkostoissa. Yhteistyön kehittämisen tavoitteena onkin ollut edelleen lisätä Aggredin tunnettuutta ja sitä kautta vahvistaa asiakasohjausta. Kehittämisen tulos näkyi jo vuoden 2024 lopussa useina toiminnan esittelypyyntöinä. Lisäksi asiakasohjaus virtaviivaistui siten, että toimintaan kiinnittyneistä asiakkaista 76 % ohjautui vankiloista, 15 % hakeutui itse ja loput ohjautuivat poliisin, sosiaalitoimen ja turvakodin kautta.

Toiminnan tuloksellisuuden arviointia kehitettiin Aggredissa valtakunnallisesti vuonna 2024. Maaliskuussa 2024 Aggredi Päijät-Hämeessä otettiin käyttöön uusi arviointimenetelmä, jossa asiakkaan tilannetta arvioitiin säännöllisesti 5, 10, 15 ja 20 tapaamiskerran välein, sekä työskentelyprosessin päättyessä. Arviointi aloitettiin siinä kohtaa prosessia, missä asiakas sillä hetkellä oli. Lisäksi työntekijäarvio tehtiin 10 ja 20 tapaamiskerran jälkeen. Lisäksi toiminnan tilastointia on uudistettu vuonna 2024.

4 Lapsiperheiden avopalvelut

Lapsiperheiden avopalvelu koostuu Ero lapsiperheessä -työstä, Mieskaveritoiminnasta® ja kohtaamispaikka Perhetuvan toiminnasta. Toiminnan tavoitteena on tarjota perheille sekä ammatillista että vertaistukea erilaisissa elämäntilanteissa ja vahvistaa lapsen ja vanhemman vuorovaikutussuhdetta.

Työmuodot toteuttivat yhdessä mm. vertaisryhmiä, tapahtumia ja vapaaehtoisille suunnattua toimintaa. Toimintavuonna erotyöstä jalkauduttiin aiempaa aktiivisemmin turvakodille ja Perhetuvalle sekä muille kohtaamispaikoille. Kohtaamisissa perheille tarjoutui mahdollisuus keskustella eroon liittyvistä pulmista, parisuhteen tai perhe-elämän haasteista ja vanhemmuuden kipukohdista.

Lapsityön kehittämisryhmän tilalle muodostettiin vauvatyön kehittämisryhmä vuonna 2024. Lapsityön kehittämisryhmän tehtäviä siirrettiin joiltain osin osallisuuden kehittämisryhmälle.

4.1 Ero lapsiperheessä työ

Ero lapsiperheessä työssä (ELP-työ) kohdattiin vuoden 2024 aikana 146 aikuisasiakasta sekä 24 lasta ja nuorta. Lisäksi muussa ryhmätoiminnassa, esimerkiksi kohtaamispaikoilla, tavattiin 203 kävijää ja Apua eroon -chatissa ja verkossa toteutettavassa Ero lapsiperheessä -tilaisuuksissa kohdattiin 112 kävijää. Vuoden aikana myös kohdattiin 114 ammattilaisia erilaissa verkostoissa ja tapahtumissa 1 490 alueen asukasta. Erovapaaehtoisina toimi neljä itse eronnutta vanhempaa ja tukisuhteita oli vuoden aikana kaksi.

Toimintavuonna asiakastyötä tehtiin kasvokkain, puhelimitse ja verkkoauttamisen keinoin. Painopiste oli yksilö- ja paritapaamisissa, joissa teemoina nousivat esiin eron tuoman kriisin käsittely, vanhempien välinen toimimaton vuorovaikutus, väkivalta eri muodoissaan ja huoli lasten tilanteesta ja asumisesta.

Lasten eroryhmä ja Vanhemman neuvo -eroryhmä toteutuivat sekä keväällä että syksyllä ja ryhmissä oli 6-8 osallistujaa per ryhmä. Lisäksi parisuhdetta ja vanhemmuutta tukevaa sekä eroja ennaltaehkäisevää työtä tehtiin esimerkiksi Perhetuvalla ja Heinolan avoimessa varhaiskasvatuksessa. Lisäksi toteutettiin Puoli päivää parisuhteelle -tapahtuma ja Tahdolla ja taidolla -parisuhdekurssi yhdessä Heinolan perhekeskuksen kanssa.

Eroauttajien verkosto kokoontui neljä kertaa vuoden aikana. Kokoontumisten teemoina oli muun muassa eroauttamisen haasteet, asiakasohjaus ja palveluista tiedottaminen. Muita yhteistyöverkostoja olivat esimerkiksi Heinolan ja Asikkalan perhekeskusverkostot, Lahden kaupungin asuinalueverkostot ja varhaiskasvatuksen yhteistyöverkosto.

Haastavat erot -konsultaatioryhmä kokoontui vuoden aikana kahdeksan kertaa ja niissä käsiteltiin kuusi asiakastapausta. Työryhmä teki riskinarvioinnin ja antoi toimenpidesuosituksia, jotka asiakastapausten tuonut työntekijä vei eteenpäin vanhemmille tiedoksi ja joiden avulla työskentely perheen kanssa jatkui.

Apua eroon -chatissä päivystettiin vuoden 2024 aikana noin 10 tuntia kuukaudessa ja kohdattiin 81 keskustelijaa. Yleisimmät keskustelunaiheet olivat vaikeudet keskustella toisen vanhemman kanssa, erosta selviytyminen, eron pohdinta tai eropäätöksen teko sekä vanhemmuus eron jälkeen.

ELP-työ oli vuoden aikana mukana yhdistyksen yhteisissä tapahtumissa ja erotyöntekijät jalkautuivat muun muassa Perhepuiston ruokajakeluun ja Heinolan puistoruokailuun. Lisäksi erilaista taloudellista tukea jaettiin perheille ruoka- ja vaateapuna.

Asiakastyö, ryhmätoiminta ja verkkoauttaminen ovat edistäneet vanhempien kykyä huomioida lasten tarpeet ja erottamaan vanhemmuuden parisuhteesta, lisäksi työskentely on tukenut asiakkaan omaa

selviytymistä elämän kriisitilanteessa. Tilanteissa, joissa vanhempien välinen yhteistyö ei toimi, on kehitetty erilaisia keinoja toteuttaa toimivaa rinnakkaisvanhemmuutta. Kun suhteessa on ollut väkivaltaa, on asiakkaita tavattu myös yhdessä avoväkivaltatyön työntekijän kanssa.

Työskentelyssä lapset ja nuoret ovat saaneet mahdollisuuden käsitellä eroon liittyviä kokemuksia, ajatuksia ja tunteita sekä ammattilaisten että vertaisten kanssa, joka on lisännyt lasten ja nuorten hyvinvointi. Vertaiskokemukset ovat avartaneet lapsen ajattelua ja hän on voinut peilata omaa elämäänsä ja kokemuksiaan toisten tilanteisiin. Nuorten tavoittaminen ja motivoiminen työskentelyyn on ollut haasteellista.

Sekä aikuisten että lasten erovertaisryhmiin on ohjautunut asiakkaita tavoitteiden mukaisesti ja ryhmäläiset ovat kertomansa mukaan hyötäneet sekä vertaistuesta että tiedollisesta tuesta. Perheiden kannalta on ollut merkittävää Lasten eroryhmän ja Vanhemman neuvo -ryhmän järjestäminen samanaikaisesti.

Vuoden 2024 toimintasuunnitelmaan kirjattuihin tavoitteiden osalta jäi toteutumatta uusien erovapaaehtoisten kouluttaminen ja erokahvilatoiminnan käynnistäminen. Näiden osalta toteuttaminen siirrettiin vuodelle 2025. Tähän vaikutti osaltaan työntekijäresurssin vaje ja jo koulutettujen erovapaaehtoisten vähäinen kiinnostus erokahvilatoiminnan käynnistämiseen. Lasten eroryhmien jalkauttaminen kuntiin sekä Taide ja tunteet -ryhmän ohjaukseen osallistuminen siirtyivät myös vuodelle 2025 työntekijäresurssista johtuen.

Tietoa toiminnan tuloksista kerättiin kertomusvuonna asiakkuudessa olleilta aikuisilta ja lapsilta, erotukihenkilöiltä ja tuettavilta, chat-palvelun käyttäjiltä, työntekijöiltä ja yhteistyökumppaneilta. Aikuiset asiakkaat täyttivät sähköisen palautekyselyn asiakkuuden päättyessä sekä Vaikuttavuus esiin -kyselyn asiakkuuden aikana ja sen päättyessä. Lisäksi kerättiin suullista ja kirjallista palautetta asiakastyöstä, tukihenkilötoiminnasta ja vertaisryhmistä.

Lapsilta kerättiin kirjallinen palaute tapaamisista sekä he täyttivät Vaikuttavuus esiin -kyselyn yksilö- ja vertaisryhmätapaamisista. Muina menetelminä käytettiin havainnointia ja suullista palautetta sekä vanhemmilta kerättyä palautetta lapsen kanssa työskentelystä ja sen vaikutuksista lapseen ja koko perheeseen. Työntekijöiltä ja yhteistyökumppaneilta kerättiin palautetta yhdessä käytyjen keskustelujen pohjalta. Palautteita käsiteltiin tiimissä ja toimintaa kehitetään palautteista nousseiden tarpeiden mukaan.

Vuoden 2024 aikana ELP-työhön kehitettiin toiminnan tunnusluvut sekä käytännöt niiden kuukausikohtaiselle kirjaamiselle ja seuraamiselle.

4.2 Mieskaveritoiminta

Mieskaveritoiminnassa oli 26 vapaaehtoista vuoden 2024 aikana. Lapsia ja heidän äitejensä tai huoltajia toiminnan piirissä 51. Vuoden aikana kaksi kaveruutta tuli päätökseen lasten täysi-ikäistyttyä kaveruussuhteiden kestänyt seitsemän vuotta. Näiden lisäksi päättyi yksi kaveruus perheen muutettua toiselle paikkakunnalle.

Mieskavereille järjestettiin ohjausta ja tukea työohjuksellisten iltojen ja tukitapaamisten sekä uusien vapaaehtoisten perehdytys tapaamisten muodossa 20 kertaa, osallistujia yhteensä 137. Tuki- ja työohjaukset sisältävät keskustelua kaveruuteen liittyen ja niiden haasteiden ratkomista. Perheille on tarjottu ryhmätapaamisia, ruoka-apua ja tukikeskustelua arjen ongelmiin mieskaveritoiminnan näkökulmasta 40 tapaamisen verran. Mieskaveritoiminnan ohjaaja on osallistunut 51 verkosto-, rekrytointi- ja toiminnan markkinointi tilaisuuteen vuoden aikana.

Yhteistyö Yhden vanhemman perheiden liiton kanssa vahvistui ja liiton Iltateet-chatissä on Mieskaveritoiminnan ohjaaja ollut tavattavissa kahdesti vuoden aikana. Uusia vapaaehtoisia toimintaan tuli vuoden aikana kolme kappaletta.

Mieskavereiden saama tuki oli riittävää ja laadukasta, mikä näkyi siinä, että kaikki koulutetut mieskaverit jäivät toimintaan ja saivat pikkukaverin. Tämä osoittaa, että yhteisöllisyyden juurruttaminen onnistui hyvin. Lisäksi jatkokoulutukset ja virkistystilaisuudet tukivat vapaaehtoisten jaksamista ja motivaatiota, mikä oli yksi keskeisistä tavoitteistamme. Palautteen perusteella 100 % vastaajista oli tyytyväisiä saamaansa tukeen, mikä vahvistaa, että tavoitteemme tarjota riittävää ja tarpeellista tukea saavutettiin. Tavoitteena olevaa pitkään jatkuvaa kaveruutta on onnistuttu tukemaan. Kaveripareista 85 % on kestänyt yli kolme vuotta.

Mieskaveritoimintaan onnistuttiin rekrytoimaan uusia aktiivisia vapaaehtoisia ja olemassa olevia kaveruuksia on onnistuttu tukemaan. Yhteisiä retkiä on tarjottu kohderyhmän toiveet huomioiden. Tapaamiset ja tapahtumat on tarjottu tarvittaessa toimistoajan ulkopuolella, mahdollistaen toimintaan pääsy jokaiselle. Valtakunnallinen some-markkinointi on koettu tärkeäksi kohderyhmän tavoittamisessa. Ihmisten vapaa-ajan käyttötottumukset ovat muuttuneet, ja pitkää sitoutumista vaativiin tehtäviin on vaikeampi löytää vapaaehtoisia.

Kertomusvuonna toiminnasta kerätiin palaute Zeffi-palautetietojärjestelmän avulla. Kysely lähetettiin valtakunnallisesti vapaaehtoisille, perheille sekä uutena lapsille. Palautteet analysoitiin ja vastaukset käytiin läpi toimintaan osallistuvien kanssa erillisessä tilaisuudessa, johon kaikki vastaajat kutsutiin. Palautetta toiminnasta ja kehittämis ehdotuksia kysyttiin myös työnohjauksellisissa illoissa sekä tukikeskusteluissa.

4.3 Kohtaamispaikka Perhetupa

Kertomusvuonna Perhetuvalla oli 187 avoimen toiminnan aukiolopäivää. Perhetuvalla oli vuonna 2024 1 951 aikuisten ja 2 116 lasten käyntikertaa. Vertaisryhmien ja omatoimiryhmien lisäksi Perhetuvan jalkautuvassa työssä toteutettiin perheiden aineellista avustamista sekä ruokajakeluja 15 kertaa.

Perhetupa on kaikille vauva- ja pikkulapsiperheille avoin kohtaamisen ja vertaistoiminnan paikka, joka on avoinna maanantaista perjantaihin klo 9-15 välillä. Vuonna 2024 toteutettiin myös Iltatupa kerran kuukaudessa. Toiminta tarjoaa perheille vertaistukea sekä ammatillista ohjausta ja apua arjen haasteisiin. Palvelu on perheille maksuton ja perheet voivat osallistua toimintaan anonyymisti ja ilmoittautumatta.

Perhetupa muutti 1.8.2024 Kumppanuustalo Fellmanniaan. Lisäksi syksyn 2024 aikana vauvaperheiden vanhemmille on tarjottu uutena toimintana suljettua vertaisryhmätoimintaa. Perhetuvalla on ollut myös neljä vapaaehtoista kohtaamassa lapsia ja vanhempia.

Perhetuvan asiakaskyselyn mukaan tuvan kävijöistä 63 % koki, että sekä vanhempi että lapsi saivat seurata muista tuvan kävijöistä. Merkittävää oli myös, että kyselyn vastaajista 96 % koki, että Perhetupa on turvallinen paikka, jossa on lämmin ja hyväksyvä ilmapiiri. Lisäksi 77 % kävijöistä koki, että Perhetuvalla käyminen on vaikuttanut positiivisesti omaan tai lapsen mielen hyvinvointiin. Vuoden 2024 avoimissa palautteissa nousi esiin, että Perhetupa rytmitti arkea ja sen toimintaa pidettiin tärkeänä voimavarana vanhemman omalle jaksamiselle. Saatujen palautteiden ja asiakaskyselyn tulosten pohjalta voidaan todeta, että Perhetuvan toiminta on vaikuttavaa ja se vastaa erilaisiin lapsiperheiden arjen haasteisiin.

Kohtaamispaikka Perhetuvan toiminnan tuloksellisuutta edisti toimintavuonna sen uudet tilat Fellmanniassa. Uudet tilat ovat olleet paremmin perheiden saavutettavissa, joten Perhetupa on tavoittanut hyvin kohderyhmänsä ja uusia kävijöitä on tullut paljon mukaan toimintaan. Lisäksi erilaisia perheiden omatoimivertaisryhmiä on kokoontunut tiloissa paljon. Monikuluttuurisia perheitä on myös käynyt aiempaa enemmän.

Perhetuvalla kerättiin vuoden 2024 aikana päivittäin tilastotietoa kävijöiden määrästä ja ryhmätoiminnasta Sofia-asiakastietojärjestelmään. Toimintaa arvioitiin asiakaspalautekyselyillä, Vaikuttavuus esiin -kyselyllä ja perheiden suullisella palautteella. Arvioinnissa hyödynnettiin Lastensuojelun Keskusliiton Perheet keskiöön -toiminnan kehittämää kohtaamispaikkojen vertais- ja itsearviointityökalua. Vuonna 2024 otettiin käyttöön toiminnan tunnusluvut ja niiden seuranta.

4.4 Tunnetta ja turvaa nuorille -toiminta

Vuonna 2024 toteutettiin Tunnetta ja Turvaa Nuorille -toimintaa Päijät-Hämeen hyvinvointialueen kumppanuusavustuksella vuonna. Toiminnassa kohdattiin yhteensä 1 600 päijäthämäläistä nuorta (12–25 v).

Toiminnan avulla nuorille tarjottiin tietoa turvallisista ystävyys- ja seurustelusuhteista, väkivallan muodoista ja niiden tunnistamisesta sekä tunteiden ja omien rajojen tunnistamisesta. Toimintaa toteutettiin Hollolassa, Asikkalassa, Heinolassa, Lahdessa ja Sysmässä matalan kynnyksen kohtaamistapahtumien, kouluissa pidettyjen teematuntien ja suljetun ryhmän kautta. Toiminnan suunnittelu ja suurin osa toteutuksesta oli Tunnetta ja Turvaa -työntekijän vastuulla. Toiminnan yhteistyökumppanit tarjosivat tiloja nuorten kohtaamisiin sekä jonkin verran työparitukea.

Toimintaan osallistuneiden nuorten antamien palautteiden mukaan 90 % koki käsitellyt teemat tärkeiksi ja hyödyllisiksi, osallistujat saivat lisää tietoa ja kokivat tulleen kohdatuiksi ja kuulluiksi.

Yhteistyökumppaneiden palautteissa nousi vahvasti esille, että turvallisista lähisuhteista puhuminen nuorten kanssa on merkityksellistä, eikä aiemmin vastaavaa toimintaa ole ollut. Lisäksi yhteistyökumppaneista 90 % koki, että toiminnasta oli ollut hyötyä ja yhteistyö on ollut sujuvaa.

5 Kansalaistoiminta ja vaikuttaminen

Kertomusvuonna yhdistyksen vapaaehtoisten määrä jatkoi kasvuaan. Vuoden 2024 aikana yhdistyksen toiminnassa oli yhteensä 89 vapaaehtoista. Uutena vapaaehtoistyön muotona aloitettiin lemmikkivapaaehtoistoiminta, jonka haastatteluihin osallistui lähes 30 tehtävästä kiinnostunutta.

Vauvojen sylittelijät ja lastenhoitajat (29 hlö) tekivät vuoden aikana yhteensä 368 tuntia vapaaehtoistyötä ja hoitivat 236 lasta. Yhdistyksen yhteisiin tapahtumiin osallistui 10 vapaaehtoista. Lisäksi yksi vapaaehtoinen toimi verkkoauttamistyössä chatissä. Kertomusvuonna yhdistyksessä toimi myös kaksi kokemustoimijaa.

Lahden ensi- ja turvakotiyhdistyksen osallisuuden kehittämisryhmä järjesti alkuvuodesta 2024 yhdistyksen toimintaan tulleeille uusille vapaaehtoisille perehdytysillan, jossa oli mukana 16 uutta vapaaehtoista. Näistä kokemustoimijaksi valmistui keväällä yksi väkivaltakokemuksella toimiva kokemustoimija. Keväällä kaikille vapaaehtoisille yhteisenä kiittämis- ja virkistystilaisuutena risteiltiin Vesijärvellä kauniissa kesäillassa 23 vapaaehtoisen kanssa.

Kertomusvuonna vapaaehtoisille järjestettiin pikkujouluteemainen jatkokoulutus, jonka aiheena oli palautuminen. Koulutukseen ilmoittautui 12 vapaaehtoista. Osallisuuden kehittämisryhmän yhtenä vuositavoitteena oli kuvata yhdistyksessä tehtävän vapaaehtoistyön muodot osaksi perehtymismateriaalia, mutta tämä tavoite jäi toteutumatta toimintavuonna.

Vuonna 2024 osallisuuden kehittämisryhmä koordinoi yhdistyksen asiakkaille suunnattuja lahjoitusvaroja sekä vastasi Osuuskauppa Hämeenmaan Kannustajat-ohjelmalta saadun tuen käytöstä. Kertomusvuonna lahjoitusvaroin asiakkaille tarjottiin kulttuurielämyksiä teatterilippujen muodossa sekä tuettiin perheiden yhteistä liikkumista kustantaen uimalippuja Lahden uimahalleihin.

Osana yhdistyksen kansalaistoimintaa ja vaikuttamistyötä järjestettiin vuonna 2024 useita lapsiperheille suunnattuja tapahtumia. Kertomusvuoden päätapahtumia olivat:

- Iloinen päivä puistossa yhteistyössä Lions Club Lahden kanssa,
- Leluralli yhteistyössä Harley Davidson Club Finland Chapter 3:n kanssa,
- Hyrrähulinat (yhdistyksen markkinointitapahtuma Kauppakeskus Karismassa),
- Joulunavaus Lahden torilla yhteistyössä Lahti City ry:n kanssa sekä
- Joulumaa-tapahtuma Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu ry:n järjestämänä.

Lisäksi yhdistys osallistui yhdessä Ensi- ja turvakotien liiton (ETKL) kanssa Hyvin sanottu - keskustelufestivaaleille järjestämällä tapahtumassa Pop up -keskustelun vauvaperhetyöstä. Kertomusvuonna yhdistyksen toiminnasta tehtiin kuusi mediajuttua ja se osallistui yhteen mielipidekirjoitukseen.

Vuoden 2024 aikana yhdistyksen some-viestintä oli vilkasta ja koko yhdistyksen osalta viestinnän kehittämisestä ja koordinoinnista vastasi viestinnän kehittämisryhmä. Lisäksi kehittämisryhmä toteutti vuoden 2024 aikana yhdistyksen sisäisen viestinnän kartoituksen sekä käynnisti vuonna 2025 toteutuvan nettisivu-uudistukseen kehittämistyön yhdessä ETKL:n kanssa.

6 Hallinto ja organisaatio

Lahden ensi- ja turvakoti ry:n johtokunta kokoontui vuoden 2024 aikana seitsemän kertaa ja sen kokoonpano oli seuraava:

- Ulla Koskinen-Laine, johtokunnan puheenjohtaja
- Siru Heromaa-Karjalainen, johtokunnan varapuheenjohtaja
- Sirkku Hildén, jäsen
- Minna Lampinen, jäsen
- Miina Harmaala, jäsen
- Sara Etola, jäsen
- Eveliina Aaltonen, jäsen
- Satu Lehtola, varajäsen (1.1.-8.5.2024)

Yhdistyksen vuoden 2024 syyskokouksessa johtokuntatyön jätti johtokunnan pitkäaikainen puheenjohtaja Ulla Koskinen-Laine. Lämpimät kiitokset hänelle arvokkaasta työstä yhdistyksemme hyväksi. Syyskokous valitsi johtokunnan uudeksi puheenjohtajaksi Merja-Liisa Norjavan. Johtokunnan jäseniksi syyskokouksessa valittiin Petra Anila, Minna Lampinen, Roosa Reponen, Maria Borg, Eveliina Aaltonen, Sara Etola ja varajäseniksi Siru Heromaa-Karjalainen, Sirkku Hildén sekä Miina Harmaala.

Johtokunta valitsi kokouksessaan 30.1.2024 talouspäällikkö Terhi Huggin eläköitymisen johdosta uudeksi talous- ja henkilöstöpäälliköksi ekonomi (KTM) Kati Granin, joka aloitti tehtävässään 4.3.2024. Kertomusvuoden aikana yhdistyksen johtokunta muun muassa päivitti ja uudisti yhdistyksen hallinto- ja taloussäännön sekä tietosuoja- ja tietoturvapoliitikan.

Yhdistyksessä toteutettiin säännönmukainen STEAn laillisuustarkastus kevään 2024 aikana. Laillisuustarkastuksessa saadun palautteen osalta yhdistyksen hallinto- ja taloussääntöön tarkennettiin muistiotositteiden käsittelyä. Muilta osin yhdistyksen hallinnossa ei havaittu huomauttamista.

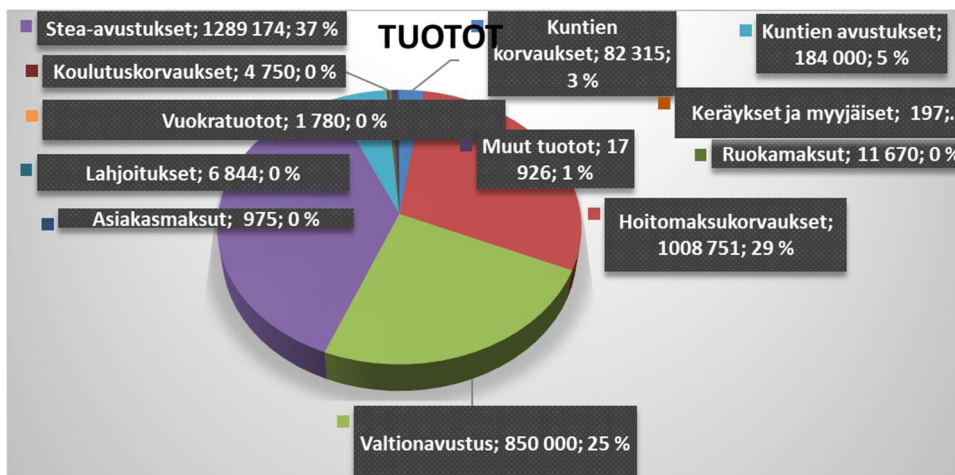
Toimintavuonna suurimmat henkilöstömuutokset tapahtuivat yhdistyksen hallinnossa eläköitymisten johdoista. Hallinnossa tapahtuneista muutoksista huolimatta yhdistyksen henkilöstön vaihtuvuus oli vähäistä. Kuvaus vuoden 2024 henkilöstörakenteesta on kertomuksen liitteissä.

Yhdistyksen työsuojelutoimikunta toteutti kertomusvuonna työhyvinvointikyselyn yhdistyksen koko henkilöstölle. Työsuojelutoimikunta järjesti myös yhdistyksen virkistyspäivän sekä pikkujoulut. Lisäksi yhdistyksen työsuojeluvaltuutettu osallistui Lahden ensikodin sisäilmaryhmään, joka perustettiin keväällä 2024.

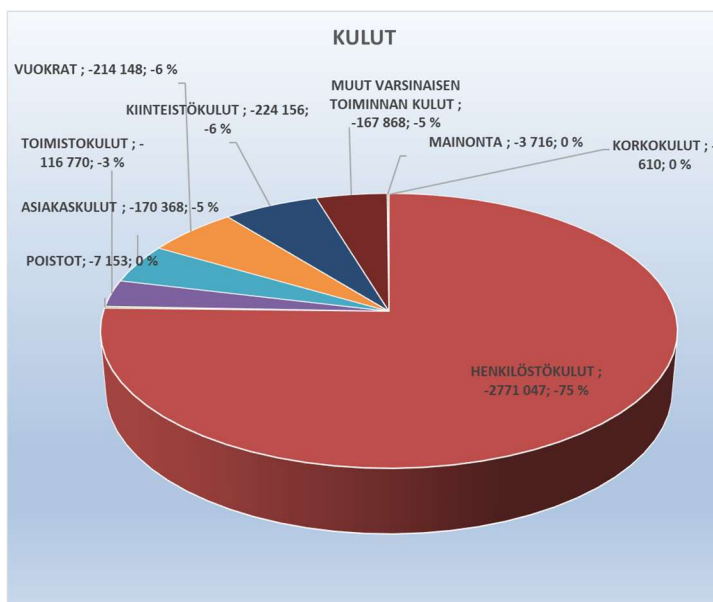
Yhdistyksen yhteistoimintaryhmä aloitti toimintansa vuonna 2024. Ryhmässä on edustus jokaisesta tiimistä ja se kokoontui vuoden aikana kaksi kertaa.

7 Rahoitus ja talous

Yhdistyksen varsinaisen toiminnantuotot olivat yhteensä 3 458 372 €. Ne heikkenivät 0,4 % edellisvuodesta. Lisäksi yhdistys sai varainhankinnan muita tuottoja 170 733 €, joita tuli yksittäisen testamentin varoista ja jäsenmaksutuotoista. Näin ollen yhdistyksen kaikki tuotot olivat yhteensä 3 661 348 €. Yhdistyksen toiminnan rahoitus muodostui pääasiassa STEAn avustuksista 37 %, laskutettavista hoitomaksukorvauksista 29 %, THL:n valtionavustuksesta turvakodille 25 % sekä Lahden kaupungin maksamasta avustuksesta yhteensä 8 %.

Yhdistyksen toiminnan kulut olivat yhteensä 3 675 963 €, joista henkilöstökulujen osuus oli 75 %, ollen noin 2,77 miljoonaa euroa. Yhdistys on lainaton, sillä sen pitkäaikaisen lainan korot saatiin maksettua loppuun vuoden 2024 alussa.

Yhdistyksen tuotto-/ kulujäämä ilman varainhankinnan (testamentti- ja jäsenmaksu) tuloja oli -217 455,46 euroa (v. 2023 -169 668 €). Tuottojäämä heikkeni 47 787 euroa. Tilikauden tulokseksi muodostui -46 848,75 euroa (v. 2024; -169 703 €). Alijäämä katetaan edellisvuosien ylijäämistä. Oma pääomaa jäi 186 400,54. Taseen vastattavaa ja vastaavaa arvo on 707 926,73 €.

8 Lopuksi

Lopuksi lämpimät kiitoksemme kuluneesta vuodesta kaikille yhdistyksen jäsenille, yhteistyökumppaneille ja rahoittajille. Vuoden aikana olemme myös saaneet hienosti lahjoituksia monelta taholta, kiitokset erityisesti seuraaville lahjoittajille:

- Lions Club Lahti ry
- OSK Hämeenmaa
- Pelicans fanit
- Manser Oy
- K-supermarket Hyppyri Oy
- Lahden seurakuntayhtymä
- Valinta-Rengas Oy
- Sandvik Mining & Construction Oy
- Lahden Q-katsastus Oy
- Elintarviketyöläisten liitto ry
- Acarent Oy
- Oilon Group Oy
- OP Häme
- HR-Konevuokraamot Oy
- Fazer
- Espresso House
- Alustava Oy
- Ravintola Torvi-Tirra
- Kauneuskeskus The Place
- Kolmen kaverin jäätelö Oy
- Sinuhe Lahti
- Hyvinkään Seniorit
- Mary Kay
- Kahvila Kariranta
- Manser Oy
- Gigantti Oy
- Yksityiset lahjoittajat

9 Tilastoyhteenveto

LAHDEN ENSI- JA TURVAKOTI RY

TILASTOYHTEENVETO vuodesta 2024

kursivoiduilla numeroilla vuoden 2023 luvut

Vauvaperhetyö										
Asiakkaat:	Naisia v.2023	Naisia	Miehiä v.2023	Miehiä	Muut v.2023	Muut	Lapsia v.2023	Lapsia	Asiakk.yht v.2023	Asiakk. yht.
Ensikoti	24	34	10	16	0	1	26	34	60	85
Vauvaperhetyön avopalvelu:										
Vauvaperheohjaus	115	97	40	35	0	0	119	103	274	235
Vauvaperheryhmä Peukaloinen	28	12	2	2	0	0	27	13	57	27
Pidä kiinni -avopalveluyksikkö Jannika:										
Toipumisyhteisö	9	10	0	2	0	0	9	10	18	22
ETMA-työ	19	29	6	12	0	0	5	10	30	51
YHT.	195	182	58	67	0	1	186	170	439	420
(ero edelliseen vuoteen)										
		-13		9		1		-16		-19

Perheväkivalta- ja turvallisuustyö										
Asiakkaat:	Naisia v.2023	Naisia	Miehiä v.2023	Miehiä	Muut v.2023	Muut	Lapsia v.2023	Lapsia	Asiakk.yht v.2023	Asiakk. yht.
Turvakoti (7 asiakashuonetta)	73	86	7	9	1	3	62	71	143	169
Väkivaltatyön avopalvelu:										
Aikuisten kanssa tehtävä työ	119	135	80	73	0	0	0	0	199	208
Lasten kanssa tehtävä työ	23	45	7	10	0	0	42	78	72	133
Aggredi Päijät-Häme	7	9	30	32	0	27	0	0	37	68
YHT.	222	275	124	124	1	30	104	149	451	578
(ero edelliseen vuoteen)										
		53		0		29		45		127

Lapsiperheiden avopalvelu										
Asiakkaat:	Naisia v.2023	Naisia	Miehiä v.2023	Miehiä	Muut v.2023	Muut	Lapsia v.2023	Lapsia	Asiakk.yht v.2023	Asiakk. yht.
Ero lapsiperheessä työ	114	87	50	48	0	0	32	24	196	159
(ero edelliseen vuoteen)										
		-27		-2		0		-8		-37

Asiakkaat:	Naisia v.2023	Naisia	Miehiä v.2023	Miehiä	Muut v.2023	Muut	Lapsia v.2023	Lapsia	Asiakk.yht v.2023	Asiakk. yht.
Kaikki yhteensä	531	544	232	239	1	31	322	343	1086	1157
(ero edelliseen vuoteen)										
		13		7		30		21		71

Matalan kynnyksen toiminta		
Kohtaamispaikka Perhetupa	Käyntikertoja yhteensä	4067
Vapaaehtoistoiminta		
Doula	Tukisuhdeperheet	20
Mieskaveritoiminta	Toiminnassa mukana olevat perheet	25
Vapaaehtoiset yhteensä		98

10 Liitteet

Lahden ensi- ja turvakoti ry:n henkilöstörakenne vuonna 2024

Vauvaperhetyö (19)	
Ensikodin työryhmä (11) • ensikodin johtaja • vastaava vauvaperhetyöntekijä • 5 vauvaperhetyöntekijää • 2 vauvaperhetyöntekijää, yötyö • 1 kokki • 1 laitoshuoltaja	Vauvaperhetyön avopalveluiden työryhmä (3)* • vauvaperhetyöntekijä, vauvaperheohjaus (Baby Blues) • 2 vauvaperhetyöntekijää, vauvaperheryhmä Peukaloinen * Ensikodin johtaja toimii työryhmän esihenkilönä
Vauvalähtöisen päihdekuntoutuksen työryhmä (5) • vauvalähtöisen päihdekuntoutuksen esihenkilö • 4 ohjaajaa	
Väkivalta- ja turvallisuustyö (16)	
Turvakodin työryhmä (9) • vastaava sosiaalityöntekijä • 5 perhe- ja kriisityöntekijää • 2 perhe- ja kriisityöntekijää, yötyö • 1 emäntä	Väkivaltatyön avopalveluiden työryhmä (7) • väkivaltatyön avopalveluiden esihenkilö • 2 väkivaltatyöntekijää • 1 väkivaltatyöntekijä, lapsityö • 1 väkivaltatyöntekijä, verkostokoordinaattori • 2 väkivaltatyöntekijää, Aggredi Päijät-Häme
Lapsiperheiden avopalvelut (7)	
Lapsiperheiden avopalveluiden työryhmä • lapsiperheiden avopalveluiden esihenkilö • 2,5 erotyöntekijää, ero lapsiperheessä työ • ohjaaja, Mieskaveritoiminta • vastaava perhetyöntekijä, Perhetupa • ohjaaja, Perhetupa • lastenohjaaja, Perhetupa	
Hallinto (4)	
Hallinnon työryhmä • toiminnanjohtaja • talouspäällikkö (25.6. asti), talous- ja henkilöstöpäällikkö (4.3. lähtien) • kirjanpitäjä/toimistosihiteeri • palkanlaskija/toimistosihiteeri (30.9 asti)	